

# СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ



## КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ТУРИСТИЧНОЇ ФІРМИ

|                  |             |                           |                                                             |
|------------------|-------------|---------------------------|-------------------------------------------------------------|
| спеціальність    | не обмежено | обов'язковість дисципліни | вибіркова                                                   |
| освітня програма | не обмежено | факультет                 | управління торговельно-підприємницькою та митною діяльністю |
| освітній рівень  | не обмежено | кафедра                   | туризму                                                     |

### ВИКЛАДАЧ

**Худавердієва Вікторія Анатоліївна**



**Вища освіта:** Спеціальність «Облік і аудит», Кваліфікація: «Економіст по бухгалтерському обліку і фінансах»  
**Науковий ступень:** Кандидат економічних наук, 08.00.04- «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)».

**Вчене звання** - Доцент кафедри менеджменту і маркетингу

**Досвід роботи** – більше 15 років

**Показники професійної активності з тематики курсу:**

- авторка 5 методичних розробок;
- Тематика науково-дослідної роботи (НДР): «Обґрунтування стратегії розвитку суб'єктів господарювання в умовах інтеграції України у міжнародний економічний простір» (№ 0121U109640 , 03.2021-04.2025 рр., керівник роботи і відповідальний за подання документів)

**Підвищення кваліфікації:** National Open University (INTUIT). For completing the «Tourism Basics». Підвищення кваліфікації по курсу: 09.02.2022 – 23.02.2022. Certificate № O/101513341/23.02.2022/ (72 години – 2,4 кредити ЄКТС)  
 National Open University (INTUIT). For completing the «Management of the Tourism Industry». Підвищення кваліфікації по курсу: 04.02.2022 – 18.02.2022. Certificate № O/101512644/18.02.2022/ (72 години – 2,4 кредити ЄКТС)

- авторка 10 тематичних публікацій;
- учасниця міжнародних наукових і методичних конференцій.

|         |            |                  |                                                              |                       |                       |
|---------|------------|------------------|--------------------------------------------------------------|-----------------------|-----------------------|
| телефон | 0508341270 | електронна пошта | <a href="mailto:viki75807@gmail.com">viki75807@gmail.com</a> | дистанційна підтримка | Moodle<br>Google Meet |
|---------|------------|------------------|--------------------------------------------------------------|-----------------------|-----------------------|

## ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

|                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Мета</b>                                                | <b>Мета курсу</b> – формування у майбутніх фахівців сучасного економічного мислення та системи спеціальних знань у сфері забезпечення конкурентоспроможності туристичної фірми, засвоєння основних теоретичних положень та опанування необхідними практичними навичками, які мають забезпечувати її методами оцінки та прогнозування конкурентного середовища ведення туристичного бізнесу.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>Формат</b>                                              | <b>лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, командна робота</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Коротка анотація дисципліни</b>                         | Курс спрямований на вивчення основних понять, складових і особливостей механізму забезпечення конкурентоспроможності в підприємствах сфери туризму; вивчення й застосування методів та інструментів діагностики, оцінювання та прогнозування конкурентного середовища туристичної фірми, знання стадій, цілей та принципів управління конкурентоспроможністю, форм, джерел і шляхів її підвищення в туристичній фірмі; розуміння основних методичних підходів щодо формування стратегії підвищення конкурентоспроможності туристичної фірми.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Завдання навчального курсу</b>                          | <b>Завдання навчального курсу:</b> формування у студентів знань, навичок та вмінь у галузі визначення типу конкуренції; формування здатності визначати чинники впливу конкурентного середовища на функціонування туристичної фірми; ознайомлення із принципами, методами і способами оцінки конкурентного середовища підприємства.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Деталізація результатів навчання і форм їх контролю</b> | <p>Вивчення дисципліни забезпечує формування у фахівців компетентності щодо базових принципів, основних категорій, сучасних концепцій, теоретичних положень і практичних методів забезпечення конкурентоспроможності та умінь управління нею задля забезпечення досягнення цілей туристичної фірми, а також формування здатностей:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- до критичного мислення, аналізу і синтезу;</li> <li>- до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;</li> <li>- зосереджуватися на якості та результаті при виконанні завдань;</li> <li>- визначати, формулювати та вирішувати проблеми;</li> <li>- міжособистісної взаємодії, планувати та управляти часом, працювати в команді та автономно;</li> <li>- знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності - застосовувати знання у практичних ситуаціях;</li> <li>- розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів;</li> <li>- розуміти принципи та процеси формування та організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та його підсистем;</li> <li>- створювати якісний, конкурентоспроможний та безпечний туристичний продукт для потреб національного ринку та закордонних споживачів;</li> </ul> <p><b>Результати навчання.</b> За результатами вивчення курсу здобувачі вищої освіти можуть:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- аналізувати конкурентні переваги туристичної фірми;</li> <li>- передбачати, діагностувати та контролювати стан конкурентного середовища в підприємстві сфери туризму;</li> <li>- визначати цілі та стратегію розвитку конкурентоспроможності туристичної фірми;</li> <li>- прогнозувати стан конкурентного середовища підприємства;</li> <li>- розробляти тактичні та стратегічні заходи підвищення конкурентоспроможності підприємства;</li> <li>- застосовувати внутрішні джерела підвищення конкурентоспроможності туристичної фірми.</li> </ul> |
| <b>Обсяг і форми контролю</b>                              | <b>3 кредити ECTS (90 годин): 12 годин лекції, 18 годин практичні; модульний контроль ; підсумковий контроль – залік.</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>Вимоги викладача</b>                                    | <b>вчасне виконання завдань, активність, командна робота</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Умови зарахування</b>                                   | <b>вільне зарахування</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |

## СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

### Змістовий модуль 1. Теоретичні засади конкурентоспроможності туристичної фірми. Методичний інструментарій діагностики та оцінки конкурентного середовища туристичної фірми

|           |                                                                   |                     |                                                                   |                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-----------|-------------------------------------------------------------------|---------------------|-------------------------------------------------------------------|-------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Лекція 1. | Конкуренція як економічна категорія.                              | Практичне заняття 1 | Конкуренція як економічна категорія.                              | Самостійна робота | <p>Конкуренція як економічна категорія.</p> <p>Конкурентоспроможність суб'єкта конкуренції та її основні ознаки.</p> <p>Конкурентне середовище туристичної фірми.</p> <p>Методи аналізу діяльності фірми-конкурента.</p> <p>Методи оцінки конкурентоспроможності продукції.</p> |
| Лекція 2. | Конкурентоспроможність суб'єкта конкуренції та її основні ознаки. | ПЗ 2                | Конкурентоспроможність суб'єкта конкуренції та її основні ознаки. |                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Лекція 3. | Конкурентне середовище туристичної фірми.                         | ПЗ 3                | Конкурентне середовище туристичної фірми.                         |                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Лекція 4. | Методи аналізу діяльності фірми-конкурента.                       | ПЗ 4                | Методи аналізу діяльності фірми-конкурента.                       |                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Лекція 5. | Методи оцінки конкурентоспроможності продукції.                   | ПЗ 5                | Методи оцінки конкурентоспроможності продукції.                   |                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                 |

### Змістовий модуль 2. Система та процес управління конкурентоспроможністю туристичної фірми

|           |                                                                   |      |                                                                                         |  |                                                                                         |
|-----------|-------------------------------------------------------------------|------|-----------------------------------------------------------------------------------------|--|-----------------------------------------------------------------------------------------|
| Лекція 6. | Сучасна концепція управління конкурентоспроможністю підприємства. | ПЗ 6 | Сучасна концепція управління конкурентоспроможністю підприємства.                       |  | Сучасна концепція управління конкурентоспроможністю підприємства.                       |
|           |                                                                   | ПЗ 7 | Методи оцінки конкурентоспроможності туристичної фірми.                                 |  | Методи оцінки конкурентоспроможності туристичної фірми.                                 |
|           |                                                                   | ПЗ 8 | Специфічні особливості забезпечення конкурентоспроможності бізнес-одиниць різних типів. |  | Специфічні особливості забезпечення конкурентоспроможності бізнес-одиниць різних типів. |

## ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

ура

1. Дядечко Л.П. Економіка туристичного бізнесу. Навчальний посібник . – К.: Центр учбової літератури, 2007.
2. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні. Чернівці: Книги - ХХІ, 2003. 300 с.
3. Коваль П.Ф., Андрєєва Г.П. Технологія туристичної діяльності: опорний конспект лекцій. Чернігів, 2006.
4. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти) К.: Альтерпрес, 2002. 436 с.
5. Менеджмент туристичної індустрії: Навчальний посібник / За ред. проф. І.М.Школи. Чернівці: ЧТЕІ КНТЕУ, 2003. 662 с.
6. Менеджмент туристичної індустрії: підручник у 3-х частинах / Руденко В.П., Вацеба В.Я., Підгірна В.Н. та ін. Чернівці: Чернівець. Нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2019. 504 с.
7. Організація туризму: підручник / За заг. ред. д.е.н., проф. В. Я. Брича. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 448 с.
8. Організація туризму: підручник / І.М. Писаревський, С.О. Погасій, М.М. Поколюда та ін.; за ред. І.М. Писаревського. Х.: ХНАМГ, 2008. 541 с.
9. Пуцентейло П.Р. Економіка і організація туристично-готельного підприємства. Навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007.
10. Чорненька Н.В. Організація туристичної індустрії: Навчальний посібник. К.: Атіка, 2006.

### *Інформаційні ресурси в Інтернеті*

1. Всесвітній економічний форум (англ.) URL: <http://www.weforum.org/en/initiatives/gcp/index.htm>
2. Всесвітня рада з туризму і подорожей (The World Travel & Tourism Council) (англ.) URL: <http://www.wttc.org/eng/Tourism Research/Economic Data Search Tool/index.php>
3. Офіційний сайт Світової спадщини ЮНЕСКО (англ.) URL: <http://whc.unesco.org>
4. The World Factbook ЦРУ США (англ.) URL: <http://www.cia.gov>
5. World Tourism Organization UNWTO URL: <http://www2.unwto.org>

Методичне забезпечення

1. Конкурентоспроможність туристичної фірми: конспект лекцій для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форми навчання спеціальності 242 «Туризм і рекреація»/ В.А.Худавердієва. – Харків: ДБТУ, 2023. 41 с.
2. Конкурентоспроможність туристичної фірми: методичні вказівки, тести та завдання для самостійного вивчення для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форми навчання спеціальності 242 «Туризм і рекреація»/ В.А.Худавердієва. – Харків: ДБТУ, 2023. 45с.
3. Конкурентоспроможність туристичної фірми: : метод. вказівки до проведення семінарських занять для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форми навчання спеціальності 242 «Туризм і рекреація»/ В.А.Худавердієва. – Харків: ДБТУ, 2023. 42 с.
4. Конкурентоспроможність туристичної фірми: : електронний курс на освітній платформі Moodle (курс лекцій, методичні вказівки, тести та завдання для самостійного вивчення для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форми навчання спеціальності 242 «Туризм і рекреація» / уклад. В.А. Худавердієва. - Портал навчальних інформаційних ресурсів ДБТУ: <https://moodle.btu.kharkiv.ua>

## СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

| СИСТЕМА               |                              | БАЛИ  | ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ                         |
|-----------------------|------------------------------|-------|---------------------------------------------------|
| Підсумкове оцінювання | 100 бальна ECTS (стандартна) | до 50 | 50% від усередненої оцінки за модулі              |
|                       |                              | до 50 | підсумкове тестування                             |
| Модульне оцінювання   | 100 бальна сумарна           | до 50 | відповіді на тестові питання                      |
|                       |                              | до 20 | усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях |
|                       |                              | до 30 | результат засвоєння блоку самостійної роботи      |

## НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.